

KOROŠEČ

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu.

List izhaja vsak torek na dveh in vsak petek na štirih straneh.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrletno 3 K.

Velikovec, 25. novembra 1919.

Cene inseratom: enostopna petityrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglasi po 2 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Kaj pripovedujejo naši »Amerikanci«.

Na tisoče Slovencev in Hrvatov se vrača zdaj iz daljnje Amerike v domovino. Pred kratkim se jih je vrnilo čez 700 skozi Francosko, Švico in Avstrijo v Jugoslavijo. Eden izmed teh je pripovedoval:

Na švicarsko-avstrijski meji smo morali razen voznine plačati se vsak po 1 dolar (90 K), ker nima Avstrija premoga. Ko smo se vozili skozi avstrijska mesta, so prihajali k vlakom sestradani otroci in nas prosili kruha. Dajali smo jim denarja, ker kruha sami nismo mogli nikjer dobiti. Tri dni sem se vozil skozi Avstrijo, pa nikjer nisem dobil niti koščka kruha. Če bi bil ponujal 100 K za hlebec kruha, bi ga menda tudi ne bil dobil. Do Špilj na Štajerskem so nas spremljali švicarski vojaki. Mislili smo si: „Če je v Jugoslaviji tako slabo kot v Avstriji, potem je bolje, da ne hodimo domov!“ Zdaj, ko smo doma, vidimo, da je tudi v Jugoslaviji draginja, da pa se more vsaj za denar kaj dobiti. V Avstriji se pa še za denar nič ne dobi. Jugoslovanski denar ima večjo vrednost nego avstrijski. V Avstriji so nam banke izplačevale za 1 dolar 90 avstrijskih kron, pri nas pa smo dobili za vsak dolar samo po 68 žigosanih kron. 68 naših kron je torej ravno toliko, kakor 90 avstrijskih. (V mirnih časih si dobil za 1 dolar 4 K 80 v!) Nekateri naših Amerikancev se vračajo domov skozi Italijo. Tudi ti vedo marsikaj pripovedovati. Najbolje so Italijani z raznim blagom založili zasedene kraje stare Avstrije, na primer Goriško. Pa tudi tod je velika draginja. V Ljubljani blago ni dražje kakor v Gorici. Italijanska lira je vredna zdaj 6 K. A kar dobiš v Gorici za 1 liro, to dobiš za 6 K tudi v Ljubljani lahko. Nihče ne trdi, da bi se nam že zdaj godilo v Jugoslaviji bogve kako dobro. Pomisliti pa moramo, da se drugod ljudem tudi ne godi bolje in pa da je dosti takih dežel, kjer se godi ljudem še veliko slabše nego pri nas.

Slinovka in parkljevka.

(Konec.)

Akoravno ta kužna bolezen sama na sebi ni posebno nevarna za življenje živali — navadno poginejo samo teleta — dela kmetovalcem vendar

veliko škode. Ako ima krava slinovko in parkljevko, je treba mleko skuhati, ker je le tedaj celo za teleta užitno in neškodljivo. Med boleznijo se vprežni voli ne morejo uporabljati za delo. Bolna živina izgubi zelo na teži in reji ter jo je treba dolgo krmiti, dokler se zopet popravi.

Živina, ki je že imela to bolezen, je v teku enega leta ne dobi več. Za zdravljenje obolele živine je potrebno, ta izpiramo gobec z mlačno vodo, v kateri smo raztopili nekoliko galuna (alavna). Parklje izpiramo pridno s kreolinovo vodo, gnoječe se rane pa moramo potrositi z modro galico, ki smo jo pomešali s hrastovo (dobovo) skorjo. Med zdravljenjem moramo vsak dan vsaj enkrat z omenjeno kreolinovo vodo razkuževati hlev.

Da si vsakdo lahko preskrbi ta zdravila, je odrejeno, da dobi vsaka občina potrebno množino teh stvari in jih potem razdeljuje po potrebi med prebivalstvo.

Nihče naj torej ne prikriva te bolezni, ker bi s tem le širil možnost in priliko, da bi se kuga širila. Pač pa naj vsakdo, komur oboli živina za to bo leznijo, to takoj naznani občini, kjer dobi zdravila in navodila, kako naj ravna z bolno živino, da se obvaruje večje škode.

Gospodarske novice.

Jugoslovani in Lahi se pogajajo.

V Ljubljani so se pogajali (glihali) Jugoslovani in Lahi, in sicer je šlo za to, da se uredi železniški promet na progi Dunaj—Ljubljana—Trst.

Oddaja žita v Avstriji.

„Freie Stimmen“ od 20. t. m. poročajo, da je koroška vlada od 9. do 15. novembra rekvirirala pri koroških kmetih 646 centov žita, iz drugih dežel ga je prišlo v Celovec 706 centov, torej skupaj 1152 centov. Koroška pa bi potrebovala vsak teden 4800 centov žita.

Prehrana.

Ministrstvo za prehrano je izdalo naredbo zoper brezvestne špekulante z živili in zoper kopičenje drugih potrebščin. Kupčija s sladkorjem ni več prosta. Ministrstvo prehrane je dobilo 150 milijonov kredita. S tem denarjem bo nakupilo živeža za take kraje, ki ga sami ne pridelujejo dovolj.

Dopisi.

Celovec. Pred kratkim je prišel v Celovec neki angleški general. Predsednik avstrijsko-koroške deželne vlade je takoj oblekel frak in šel prosit angleškega generala, da bi ga sprejel. Hotel ga je pač nahujskati zoper Jugoslavijo. General pa noče imeti nič opraviti s takimi ljudmi in je naročil svojemu slugu, da ne more sprejeti dr. Lemischa, ker ima drugega dela dovolj. In dr. Lemisch je moral oditi z dolgim nosom.

Kajzaze. Žalostno je 5. t. m. ob 15. uri zapel zvon pri farni cerkvi sv. Jakoba v Bilčovsu. Naznanjal je ljudem žalostno vest (novico), da so v Ljubljani polagali k zadnjemu počitku Marijo Miškulnik, p. d. Marnikovo mater iz Kajzaz. Bila je že 4 mesece bolna, a zdravniki ji niso mogli pomagati. Zato jo je dal skrbni mož v deželno bolnišnico v Ljubljani. Pa tudi tam ji niso mogli pomagati. Stara komaj 30 let, se je preselila iz te doline solz v boljšo in lepšo domovino. Zapustila je petero še nedorastlih otrok. Večna luč naj ji sveti!

Njena prijateljica.

Libeliče. Dne 9. t. m. se je ob priliki cerkvenega shoda vršil tu javen ljudski shod. Čeprav je bilo vreme slabo, se ga je udeležilo dosti ljudstva. Gospod M. Obersnel je govoril poslušalcem o plebiscitu ali ljudskem glasovanju ter jim podal potrebna navodila. Gospod Šnurcer pa je govoril o sedanjem položaju kmetijske stranke. Ljudstvo je prav pazljivo in z odobravanjem poslušalo oba govornika.

Istega dne popoldne pa se je vršila tu veselica z dvema igrama, godbo in s petjem. Da je veselica tako lepo uspela, gre hvala tukajšnjemu učitelstvu, ki je v kratkem času tako dobro pripravilo in izurilo šolsko mladino. Ljudem si kar na obrazu bral, kako je bilo veselo in zadovoljno. Veliko je bilo tudi zanimanje za srečolov. Najsrčnejša zahvala vsem darovalcem dobitkov. Čisti dobiček veselice se porabi za ljudsko in šolsko knjižnico.

Govori se, da se šolska mladina že pripravlja za drugo prireditev, ki naj bi bila na Silvestrov večer. Le tako dalje! Pokažite, da ne spite, ampak da stojite na straži!

Bistrica v Rožu. Ni res, da ni noben gostilničar v Rožu naročen na „Korošča“. Jaz, gostilničarka in kavarnarica v Svečah ga imam že več kot 2 meseca. Poleg „Korošča“ imam tudi

„Mir“. Res pa je, da je sramotno in grdo, da drugi gostilničarji, ki so Slovenci, nimajo nobenega slovenskega časopisa.

Helena Bajšič p. d. Kramer.

Dnevne novice.

Narodni praznik.

Že danes opozarjamo krajevne odbore Narodnega sveta, društva, šolska vodstva itd., da je 1. december narodni praznik. Dolžnost vsakega državljanca je, da po svojih močeh pripomore, da bomo kar najslavesneje proslavili spomin na dan našega ujedinjenja.

Izpremembra imen poštne uradov. Poštni urad Zgornje Jezersko se imenuje odslej Jezersko; Bela se izpremeni v Kopališče Bela; Možica v Mežica, Šent Vid v Podjuni pa v Sveti Primož v Podjuni.

Galicija. Iz italijanskega ujetništva so se vrnil: Jurij Schmautz in Ivan Božič iz Klanč in Matevž Kutej iz Blata. Pripovedujejo, da se jim je tam zelo slabo godilo. Ko so prišli v Nemško Avstrijo, so jim Nemci prigovarjali, naj bi ostali tam, češ, da vlada v Jugoslaviji pomanjkanje, da jih bodo Jugoslovani takoj zopet vtaknili v vojaško sukno i. t. d. Bili pa so vendar toliko pametni, da niso hoteli iti na limanice tem nemškimi lažnivcem, kar jim sedaj gotovo ni žal.

Wilson.

Listi poročajo, da je Wilson popolnoma ozdravil, tako da zopet vodi državne posle.

Politične novice.

Volitve v Belgiji.

V Belgiji so se vršile volitve v državni zbor (parlament) izvoljenih je bilo 186 poslancev: od teh je 73 katolikov, 70 socialistov, 34 liberalcev in 9 poslancev, ki ne pripadajo nobeni stranki. Od zadnjih volitev, ki so se vršile še pred vojno, so katoliki izgubili 26 mandatov, liberalci 4; nasprotno pa so socialisti pridobili 30 mandatov (poslancev).

Novi italijanski parlament.

Tudi na Italijanskem so se že vršile volitve. V novem parlamentu bodo imeli socialisti in katoliki trikrat toliko zastopnikov kot doslej. Doslej so imeli socialisti 50 poslancev, sedaj pa jih imajo 160.

Volitve v Rumuniji.

V Rumuniji je bilo izvoljenih v parlament 98 pristašev kmečke stranke, 103 liberalci, 67 narodnjakov, 12 socialnih demokratov, 7 naprednjakov in 6 pristašev neke druge stranke.

Naše ženstvo.

Borovlje. V nedeljo 16. t. m. se je vršil tu ustanovni občni zbor „Ženskega društva za Borovlje in okolico“. Čeprav je bilo slabo vreme, je bila ude-

ležba prav obilna in je zategadel posebno pohvaliti narodno ženstvo iz okolice, ki se je udeležilo shoda v tako lepem številu. Do izvolitve prvega odbora je vodila zborovanje g. dr. Angela Piskernikova, ki je s svojim lepim govorom razložila pomen organizacije narodnega ženstva ter mu začrtala jasno pot, po

kateri ima v bodoče hoditi. Za njen trud ji še enkrat iskrena hvala! Na shodu je govoril tudi g. dr. Josip Čemer, ki se je pred kratkim vrnil iz italijanskega ujetništva. Razložil je na razumljiv način in na podlagi nekaterih števil gospodarski položaj v Italiji. Društvu je doslej prijavilo svoj pristop okrog 100 članic.

Zveza slovenskih ženskih društev na Koroškem

priredi v nedeljo, 30. t. m. v prostorih „Narodnega doma“ v Velikovcu

zabavni večer.

Na vzporedu so deklamacije, petje mešanega zbora, kvartet, solospeli, godba itd. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 4 K.

Ker je čisti dobiček namenjen za božičnico, se bodo preplačila hvaležno sprejemala.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Odvetnik

dr. Viktor Sušnik

naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Pliberku, Guštanjska cesta št. 7.

Trgovci in gostilničarji, pozor!

Vsled opustitve zaloge vina prodajamo

STARO VINO

letnika 1917, pristno, izborne kakovosti po zelo nizkih cenah.

Gospodarska družba za nakup in prodajo

d. z. o. z.

Podružnica Sinča vas.

Anton Lečnik, urar in zlatar v Borovljah priporoča svojo veliko zalogo ur v niklu, srebru in zlatu, uhanov, zakonskih prstanov, veržic, budilk in stenskih ur. Zlatnino in srebrnino kupuje po najvišji ceni.

Kupi „Drava“ Maribor.

Rezan les (smrekov, jelkov, borov, mecesnov, bukov)
Tesan les (smrekov, jelkov, borov)
Okrogel les (smreka, jelka, bor, mecesen)
Bukov les (hlode od 25 cm debelosti naprej)
Drva (trda in mehka)
Stoječi les v gozdu
Smrekovo skorjo

➡ kupi ⬅

vsako množino

„DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba

d. z. o. z.

v MARIBORU.

Kupi „Drava“ Maribor.

Išče se **kuharka** za orožniško postajo v Grebinju (Koroško). Plača po dogovoru, nastop 1. decembra t. l.

Kupiti se želi

dobro kmetija.

Več se poizve v trgovini s papirjem C. Magnet, Velikovec, Zgornja poštna ulica, št. 113.

„Breznikovo slovnico“

želi kupiti ali si izposoditi učiteljica Slavica Gornik, Kotmara vas.

S 1. aprilom 1920 se odda za 10 let v najem majhno posestvo, na katerem je mogoče rediti 1 svinjo in 4 koze. Najemnina po dogovoru. Prednost imajo oženjeni kolarji in sodarji. V bližini je dosti lesa, kovačnica in žaga pa sta samo 5 minut oddaljeni od omejenega posestva. Pač pa ni tu nobenega kolarja ali sodarja. Zglasiti se je osebno pri Janezu Stražnik, p. d. Furdank, Tolsti vrh, občina Grebinj.

Primešaj krmi Mastin!

Enkrat na teden primešaj krmi pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat na teden. Redilni prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prasiča ali vola da se bolje redi.

Ako se Mastin pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina K 20:50 poštne prosto na dom.

Maziu zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh garje, lisaj, srbečico, kožne bolezni, izpušča je. Pri živini uniči garje. 1 tonček 6, po pošti 7 kron.

Lekarna Trnkóczy
Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotovža.